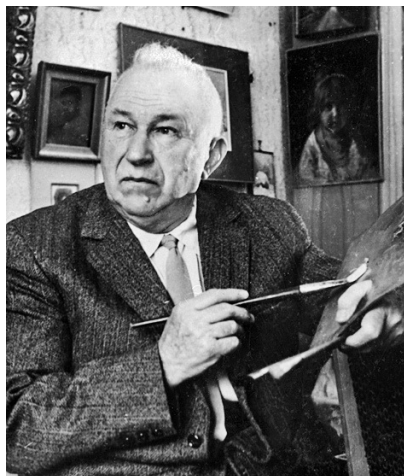

КОНОВАЛЮК Федір Зотович (09(21). 03. 1890, с. Калівка Новоушиц. пов. Поділ. губ., нині с. Ягідне Мурованокуриловец. р-ну Вінн. обл. — 20. 12. 1984, Київ) — живописець і графік. Член Асоц. художників Червоної України (1924), СХУ (1939). Навч. у Лавр. іконопис. майстерні (1903–09; в *І. Їжакевича*), Київ. худож. училищі (1911–15; викл. *В. Менк*, *О. Мурашко*), АМ у С.-Петербурзі (1915–17; майстерня *В. Маковського*), Київ. худож. інституті (1925–27; викл. *Ф. Кричевський*). Під керівництвом *І. Їжакевича* 1906 брав участь у розписах церкви Всіх Святих, Борисогліб. та Покров. храмів у Києві, Спасопреображенського — в Катеринославі (нині Дніпропетровськ). Працював від 1924 викл. креслення і малювання труд. шкіл, технікумів та інститутів Києва. У творчості обстоював традиції реаліст.-демократ. мистецтва. Створював пейзажі (серія олій. краєвидів Києва та його околиць), портрети, темат. картини, книжк. ілюстрації, ікони. 1943 — художник рад. військ. шпиталю (м. Умань Київ., нині Черкас. обл.). Учасник мистецьких виставок від 1911. Персон. — у Києві (1955, 1966, 1982, 1987), Вологді (РФ, 1957). Після 2-ї світової війни виконував реставрац. роботи в музеях Києва і Канева (Черкас. обл.). В остан. період творчості був схильним до імпресіоніст. узагальнення палітри. У Літ.-мемор. музеї Т. Шевченка в Каневі реставрував картини, створив два портрети поета (один спільно з *І. Їжакевичем*). Окремі роботи зберігаються в Мемор. музеї

К. (Київ), НХМ, Нац. музеї Т. Шевченка, Вінн. ХМ, Яготин. краєзнав. музеї (Київ. обл.).

Основні твори

живопис — серія «Київ» (1908–70); «Т. Шевченко на засланні» (1932), «Автопортрет» (1934), «Осінь. Подвір'я Михайлівського монастиря» (1942), «П. Саксаганський», «Катерина» (обидва — 1943), «Хатка» (1944), «Вид з могили Т. Шевченка на Дніпро» (1945), «Вулиця в с. Шевченкове» (1947), «Зустріч Т. Шевченка з М. Чернишевським у 1858 році» (1948, співавт.), «Т. Шевченко в казематі» (1949), «І. Їжакевич» (1952), «Університет і парк ім. Т. Шевченка. Зима» (1953), «Гори біля могили Т. Шевченка. Григорівка» (1955), «Шулявка. Річка Либідь», «Т. Шевченко несе воду школярам» (обидва — 1956), «Труханів острів. Розлив Дніпра», «Посланці Б. Хмельницького» (співавт.; обидва — 1957), «Весна», «Катерина взимку» (обидва — 1959), «Старий Київ. Вид на Дніпро» (1960), «Квітне яблуня» (1963), «Клавдієве» (1964), «Місячна ніч. Хата біля могили Т. Шевченка», «Зима в старій Кирилівці», «Т. Мороз» (усі — 1966), «Збір польових квітів», «Катерина влітку», «Садиба батьків Т. Шевченка» (усі — 1970), «Осіnnий туман у лісі» (1975), «Пам'ятник Т. Шевченку в Києві» (1976); графіка — іл. до поем «Катерина» (1914, співавт.; 1921; 1933; 1941; 1944; 1950; 1955; 1956; 1961; 1966; 1970), «Наймичка» (1920), «Марина» (1922), «Сон» (1938) та «Єретик» (1952) Т. Шевченка, «Енеїда» *І. Котляревського* (1922), роману «Пан Халявський» *Г. Квітки-Основ'яненка* (1950-і рр.), драми «Лісова пісня» *Лесі Українки* (1965); обкладинки — до «Букваря» (К., 1925), поеми «Наймичка» Т. Шевченка (К., 1957).

Рекомендована література

1. Федір Коновалюк (1890–1984). Живопис: Каталог виставки творів. К., 1987;
2. Саєнко Н. Від любові: Творча характеристика художника Ф. Коновалюка // Україна. 1990. № 29;
3. Трошкова А. Пам'яті Федора Коновалюка: До річниці з дня народж. художника // Поділля. 1997, 19 квіт.

І. В. Безбах

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Коновалюк Федір Зотович / І. В. Безбах // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-4905>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).